INVESTIČNÉ TAMTAMY

Investovanie | Sporenie | Dôchodok

február 2019

TÉMY

- TAM INSIGHT O ROKU 2018
- VYVÁŽENÁ KOMBINÁCIA PRE VAŠE PENIAZE
- AJ VĎAKA VÁM MÔŽU MAŤ LEPŠIU BUDÚCNOSŤ
- KEĎ TO BUDE VYŠŠIE, POTOM ZAINVESTUJEM

TAM

TATRA ASSET MANAGEMENT

TATRA BANKA GROUP

OBSAH

4
TAM INSIGHT NIE LEN O TOM, AKÝ BOL ROK 2018

6
AKO SA MÁŠ, SLOVENSKO?

8
VYVÁŽENÁ KOMBINÁCIA PRE VAŠE PENIAZE

10
AJ VĎAKA VÁM MÔŽU MAŤ LEPŠIU BUDÚCNOSŤ. DOPRAJTE DEŤOM KVALITNÉ VZDELANIE

12
KEĎ TO BUDE VYŠŠIE, POTOM ZAINVESTUJEM

14
NOVINKY REALITNÉHO FONDU[TB]

15
GRAF INVESTIČNÝCH TAMTAMOV

16
VÝHODA PRAVIDELNÉHO INVESTOVANIA

18
TEST MODERNÉHO INVESTORA

20
BUDÚCNOSŤ SA NEDÁ ODLOŽIŤ

EDITORIÁL

Bilancovaním minulého roka sa pomerne rýchlo dopracujeme k známej pravde – dobré a slabšie roky sa na finančných trhoch skoro pravidelne striedajú. A výnimky tiež len potvrdzujú toto pravidlo. Nie každý z nás si však praje, aby to fungovalo takto. Ak by sme mali pravidelné výnosy z investovania garantované každý rok, nemusíme nad tým priebežne toľko špekulovať, nikto by z investovania nemal obavy, a tak by sme veľkú časť úspor mali v podielových fondoch a zároveň si prispievali na stabilné dôchodkové sporenie. Mali by sme o pár problémov menej. Táto úvaha sa však končí na jednoduchom a rokmi overenom vzťahu výnosu a rizika. Aj preto investovanie „na istotu“ neprináša a ani nikdy nebude prinášať výnos.

Tým, že sa obávame neistoty na finančnom trhu, prehliadame to najvýznamnejšie riziko, že inflácia nám v budúcnosti znehodnotí väčšiu časť úspor. S vývojom na trhoch pritom vieme niečo urobiť. Dostatočný investičný horizont a diverzifikácia sú nástroje, s ktorými vám pri investovaní poradí každý náš osobný bankár a nič navyše vás nestoja.

Sporenie je vždy veľmi dobrý nástroj pre konzervatívny prístup k investovaniu. A pri rozkolísanom vývoji na trhoch priam ideálny, pretože vám neujde žiadna investičná príležitosť ani v budúcnosti. Efekt času a jeho extrémne pozitívny dosah na výnosy prostredníctvom úrokov z úrokov nie je ničím novým, Albert Einstein to pomenoval ako „ôsmy div sveta“. A získava ho len ten, kto si to uvedomí dostatočne včas. Najlepšie to ilustruje jednoduchý príklad: Ak by vám niekto ponúkol na výber milión eur alebo jeden cent, ktorý sa zdvojnásobí každý deň za 30 dní, čo by ste si vybrali? Na výpočet vám stačia len papier a ceruzka.

Aj keď nevieme ovplyvniť vývoj finančných trhov, vieme ovplyvniť to, kedy začneme a koľko si budeme sporiť. Veľmi vhodným riešením na tento účel sú naše vyvážené fondy **Balanced** fond[TB] a **Dynamic Balanced** fond[TB], o ktorých píšeme na strane 8. Dostatočná suma sporenia a pravidelnosť sú dôležité kroky na ceste aj k tým veľmi ambicióznym finančným cieľom.

Prajem vám úspešný rok 2019

Martin Ďuriančik
podpredseda predstavenstva TAM

TAM INSIGHT NIE LEN O TOM, AKÝ BOL ROK 2018

Igor Gogoľ, produktový manažér TAM

ROZHOVOR S MICHALOM MÁJEKOM, ČLENOM PREDSTAVENSTVA TAM

Prvou otázkou ťa asi neprekvapím. Ako by si rok 2018 stručne zhodnotil zo svojho pohľadu?
Rok 2018 bol jedným z najťažších rokov, aké sme na finančných trhoch zažili od Veľkej finančnej krízy v roku 2008. Po veľmi dobrých a úspešných rokoch 2016 a predovšetkým 2017 sa dalo predpokladať, že nebude investorom stále svietiť slnko. To však, čo sme si zažili minulý rok, boli víchrice striedané uragánmi a tie striedané dažďom. Slnka investori veľa rozhodne nevideli.

Takže náročný rok. Prečo?
Hneď z viacerých dôvodov. Po prvé, všetky hlavné akciové trhy skončili rok s negatívnou výkonnosťou. Pre americké akcie to bol dokonca prvý stratový rok od roku 2008. Nedarilo sa však ani v Európe či rozvojových krajinách. Po druhé, pri negatívnej výkonnosti akcií sa investori väčšinou utiekajú k dlhopisom,

V minulosti vždy platilo, že investori, ktorí nakupovali, keď sa trhom nedarilo, boli za to odmenení vyššími výnosmi.

ktorým sa v takých obdobiach zvykne dariť. To minulý rok neplatilo, pretože dlhopisové trhy zakončili rok prinajlepšom na nule a väčšina z nich tiež s mínusom. A po tretie, bol to rok, keď bolo takmer nemožné nájsť aktívum, ktoré by investorom zarobilo.

90 % hlavných finančných aktív v minulom roku skončilo v zápore. Bolo vôbec možné priniesť klientom pozitívnu výkonnosť?
Ak ste minulý rok zainvestovali do hlavných tried aktív, ako sú akcie, dlhopisy alebo komodity, tak vaše portfólio nemalo šancu skončiť v pluse. Jednou z mála investícií, ktoré minulý rok dokázali zarobiť, boli realitné investície. Ukázalo sa, akým pozitívom je mať v portfóliu aktíva, ktoré sú nezávislejšie od vývoja svetových akciových trhov, a to realitné investície na Slovensku spĺňali.

Ako sa darilo podielovým fondom v tomto prostredí?
Výkonnosť fondov bola presne taká, akú by sme v takomto prostredí očakávali. Keďže na trhu nebolo

možné nájsť investíciu, ktorá by vedela v roku 2018 zarobiť, tak aj drvivá väčšina fondov skončila rok s miernymi mínusmi. Jedinou výnimkou bol **Realitný fond**[TB], ktorý profitoval z pokračujúcej pozitívnej situácie na slovenskom realitnom trhu a plnej obsadenosti budov vo svojom portfóliu.

Ako by klienti mali vnímať túto situáciu?
V prvom rade treba povedať, že tak ako trhy rastú, tak aj klesajú. Dôležité je, že z dlhodobého hľadiska je tých nárastov viac a trvajú dlhšie ako obdobia poklesov, v ktorom sa nachádzame momentálne. Súčasná miera poklesov či už samotných trhov alebo aj fondov je z historického pohľadu bežná a nevybočuje z normy z predchádzajúcich poklesov. V minulosti sa trhy aj fondy po obdobiach poklesov vždy vrátili do nových maxím a nič nenaznačuje, že to bude teraz inak.

Ako by sa klienti mali správať, keď sú trhy v poklese?
Predovšetkým treba zachovať pokoj. Priebežné poklesy v každej investícii sú bežné a normálne. Pokles ešte neznamená stratu, stratou sa to stáva, až keď investor z fondu vystúpi. Ak vydrží, s najväčšou pravdepodobnosťou sa fondy postupne vrátia naspäť do nových maxím a prinesú zhodnotenie. Poklesy tiež znamenajú vynikajúcu príležitosť nakúpiť, prípadne dokúpiť a navýšiť svoju investíciu vo fonde. V minulosti vždy platilo, že investori, ktorí nakupovali, keď sa trhom nedarilo, boli za to odmenení vyššími výnosmi v porovnaní s ostatnými investormi, ktorí na to nemali odvahu.

V minulosti sa trhy aj fondy po obdobiach poklesov vždy vrátili do nových maxím a nič nenaznačuje, že to bude teraz inak.

Ak sa pozrieme na rok 2019, ktoré témy budú najdôležitejšie pre finančné trhy?
Začiatok roka sa bude niesť v znamení rokovaní medzi USA a Čínou, ktoré naznačia, či obchodná vojna medzi týmito krajinami bude pokračovať, alebo sa dočkáme uzmierenia. Investori budú takisto zvedaví na prichádzajúce ekonomické dáta v najbližších mesiacoch, ktoré ukážu smerovanie svetovej ekonomiky. A v neposlednom rade bude dôležité, či si americké a európske firmy udržia svoju pozitívnu ziskovosť aj po minulom roku, ktorý predovšetkým v USA bol rekordný.

AKO SA MÁŠ, SLOVENSKO?

Boris Fojtík, ekonomický analytik Tatra banky

MZDY NA SLOVENSKU BUDÚ NAĎALEJ SILNO RÁSŤ A NEDOSTATOK ĽUDÍ BUDE EŠTE VÄČŠÍ

Odhady sa pohybovali tesne pod 4 %, čo by už aj tak bol pozitívny výsledok. Ak sa toto číslo potvrdí, je vysoko pravdepodobné, že **v Európskej únii budeme v rámci prvej desiatky v rýchlosti rastu ekonomiky. K rastu slovenskej ekonomiky prispeli primárne spotreba domácností a investície.**

SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY SLOVENSKEJ EKONOMIKY V ROKU 2018

Slovenská ekonomika v roku 2018 pokračovala v nastúpenom rastovom trende z predošlých rokov. Priali tomu tak externé, ako aj domáce vplyvy. No napriek objektívne ekonomicky úspešným rokom nie je všetko ideálne a existujú aj oblasti, v ktorých slovenská ekonomika pokrivkáva.

Najrýchlejšie rastúce ekonomiky v Európskej únii v roku 2018 (v %)

Zdroj: Tatra banka

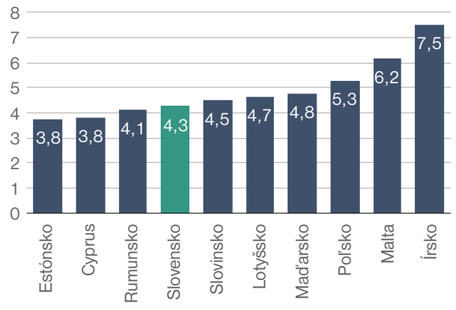

Vývoj priemernej mzdy na Slovensku

Zdroj: Tatra banka

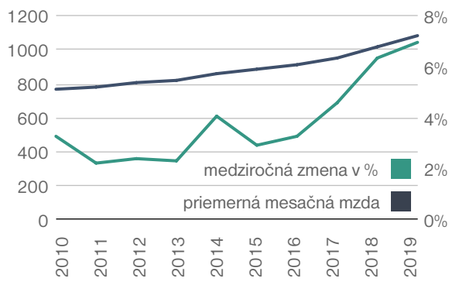

POZITÍVA

- **Slovensko opäť v klube najrýchlejšie rastúcich ekonomík**
  Jedným z pozitívnych prekvapení je rast našej ekonomiky, ktorý by sa mal blížiť k 4,5 %.
- **Rast miezd sa v roku 2018 priblíži k 6,5 % medziročne**
  Takýto nominálny rast sme tu nemali od roku 2008, a preto nám dnešné tempo rastu miezd môže pripomínať predkrízové časy. Samotná výška priemernej mzdy ich však už určite pripomínať nebude. V roku 2018 priemerná mzda prvýkrát prevýši úroveň 1 000 eur, čo od roku 2008 predstavuje 40 % kumulatívny nárast nominálnej priemernej mzdy na Slovensku.

NEGATÍVA

- **Zaostávajúci priemysel**
  Tradičný ťahúň slovenskej ekonomiky, ktorý tvorí zhruba 27 % hrubého domáceho produktu, už tretí rok za sebou spomaľuje svoj rast napriek veľmi priaznivým externým podmienkam. Zdá sa, akoby náš priemysel aj napriek dobrým časom u našich najväčších obchodných partnerov nedokázal udržať svoj trhový podiel. Nová automobilka v Nitre a jej vplyv by mohol mať potenciál aspoň v roku 2019 odvrátiť ďalšie spomaľovanie rastu priemyselnej produkcie.
- **Zadlženosť na Slovensku**
  Keďže sa Slovensko na niekoľko rokov po sebe stalo rekordérom v tempe zadlžovania domácností, začala NBS zavádzať opatrenia na jeho spomalenie. No celkové tempo zadlžovania fyzických osôb ešte stále mierne rastie a zvrat v tomto trende by mali opatrenia Národnej banky Slovenska (NBS) priniesť v priebehu roka 2019. Spolu s opatreniami NBS však budú mať na dopyt po úveroch vplyv aj nasýtenie sa úvermi zo strany domácností a zhoršujúca sa demografia. Keďže počty ľudí vo veku, v ktorom im vzniká prirodzený dopyt po bývaní, bude signifikantne z roka na rok klesať, aj rast úverov by sa mal ďalej znižovať.

ČO NÁS ČAKÁ V ROKU 2019?

Pred nami je však výrazne neistejší rok. Pri pohľade do najbližšej budúcnosti sú omnoho spoľahlivejšie predstihové indikátory, ktoré nehovoria o pocite akciových investorov alebo o odhade rastu úrokovej sadzby. Pýtajú sa priamo manažérov podnikov, či im rastie výroba a aké majú objednávky.

Jedným z pozitívnych prekvapení je rast našej ekonomiky, ktorý by sa mal blížiť k 4,5 %.

V USA je situácia úplne jednoznačná, recesia za rohom nie je. Hodnoty manažérskych predstihových indikátorov sú na maximálnych úrovniach, a preto aj v roku 2019 očakávame solídny rast ekonomiky USA. Neznamená to však, že recesia sa nemôže postupne vyvinúť počas roku 2019 a prejaviť v roku 2020.
Pohľad do Európy je znepokojivejší. Ekonomika Nemecka citeľne spomalila a asi to nebolo len pre dočasnú slabú výrobu áut ako dôsledok prísnych emisných noriem. V poslednom kvartáli roku 2018 manažérske predstihové indikátory stagnovali. Po predošlom zlepšovaní je to vnímané ako negatívum. Pokiaľ by však naďalej boli na takejto úrovni, ekonomický rast v Nemecku by mohol dosiahnuť hodnotu okolo 1,5 %, čo by bolo výborné. Držme si palce.

Situácia vo Francúzsku je oveľa horšia. Protesty žltých viest nie sú len o demonštráciách v uliciach Paríža, ale **mali široký vplyv na celú ekonomiku.** Manažérsky predstihový indikátor padol do pásma recesie a môžeme len dúfať, že januárové čísla potvrdia domnienku, že ide len o dočasný jav. V Taliansku tento predstihový indikátor naznačuje recesiu už dva mesiace. **V každom prípade, prvé dva mesiace roku 2019 budú kľúčové, či sa negatívna ekonomická nálada z Francúzska a Talianska neprenesie aj do iných krajín.**

AKÝ RAST A HOSPODÁRENIE OČAKÁVAME NA SLOVENSKU?

Pokiaľ sa nič vážne nestane, napríklad pád ekonomiky eurozóny do recesie, rast ekonomiky Slovenska by mal v roku 2019 dosiahnuť 4 %. Najnovšie odhady NBS a Ministerstva financií SR (zo septembra 2018) hovoria o niečo rýchlejšom raste. Podstatné však je, že my v Tatra banke v ďalších rokoch očakávame citeľné spomalenie rastu, zatiaľ čo väčšina inštitúcií len mierne spomalenie.

V roku 2018 priemerná mzda prvýkrát prevýši úroveň 1 000 eur, čo od roku 2008 predstavuje 40 % kumulatívny nárast.

Mzdy na Slovensku budú ďalej silne rásť (nominálne o 7 % v roku 2019) a **nedostatok ľudí bude ešte väčší.** Preto očakávame, že už v roku 2019 bude každé druhé novovytvorené miesto obsadené ľuďmi zo zahraničia.
Minister financií naplánoval, Európska komisia trošku pritlačila a vláda a parlament nakoniec schválili plán na vyrovnaný rozpočet verejných financií na rok 2019. **Takýchto plánov už bolo v minulosti veľa, no tentoraz sme naozaj dosiahnuteľne blízko.**

VYVÁŽENÁ KOMBINÁCIA PRE VAŠE PENIAZE

Martin Smrek, vedúci oddelenia produkt manažmentu TAM

ZHODNOCUJTE SVOJE PENIAZE VĎAKA INVESTIČNÝM PRINCÍPOM OVERENÝM ČASOM.

Z dlhodobého pohľadu sa na finančných trhoch najviac darí tradičným aktívam, ako sú akcie, bezpečné dlhopisy či nehnuteľnosti. Práve na investičných princípoch overených časom sme postavili novú stratégiu **Balanced** fondu[TB] aj **Dynamic Balanced** fondu[TB]. Výrazne sme ich zjednodušili. Doplnili sme do nich jeden z najobľúbenejších fondov v našej ponuke. A to najdôležitejšie, zvýšili sme ich výnosový potenciál.

JEDNODUCHOSŤOU K ZROZUMITEĽNOSTI

Nová stratégia je veľmi jednoduchá. 25 % z vašej investície do **Balanced** fondu[TB] bude investovaných do akcií firiem, ako sú napr. Tripadvisor, Procter & Gamble, Pfizer, Hugo Boss, Royal Dutch Shell či Samsung. 20 % pôjde do **Realitného** fondu[TB] a 30 % do najbezpečnejších dlhopisov vydaných Nemeckom a USA. Zvyšok sa bude investovať do hotovosti.

ZARÁBAJTE NA PODNIKANÍ ČI NEHNUTEĽNOSTIACH

Získate tak príležitosť zarábať na úspešných podnikateľských príbehoch svetových firiem z rozvinutého, ako aj rozvíjajúceho sa sveta. Vďaka 20-percentému podielu **Realitného** fondu[TB] môže vaša investícia rásť aj z prenájmov kancelárskych nehnuteľností, obchodných priestorov či logistických centier v rámci celého Slovenska. Výnosový potenciál tejto zložky nedávno zaujímavo vzrástol novou akvizíciou na 6,9 %. Viac sa o tom dočítate na nasledujúcich stranách. Kým akcie a realitné investície sú hlavným zdrojom výnosu balansovaných fondov, dlhopisy a hotovosť predstavujú stabilizačný bezpečný prvok investičného portfólia. V **Balanced** fonde[TB] sú tieto svety namiešané vzhľadom na konzervatívny profil investorov. **Dynamic Balanced** fond[TB] je určený dynamickejším investorom.

STABILNÉ NASTAVENIE NA VÝNOS

Balanced fond[TB] a **Dynamic Balanced** fond[TB] sú vďaka svojej investičnej stratégii **neustále nastavené na dosiahnutie výnosu.** Obidva fondy udržiavajú rozloženie portfólia do jednotlivých tried aktív na stabilnej úrovni, bez ohľadu na vývoj na finančných trhoch. Takémuto typu správy vyhovujú najmä obdobia, keď sa finančné trhy pohybujú v úzkom pásme, bez trendov trvajúcich dlhšie ako 1-2 mesiace. Akékoľvek trendové aktívne stratégie majú v takých obdobiach horšie výsledky ako trhové stratégie. Naopak, obdobia veľkých poklesov na trhoch vyhovujú trhovým riešeniam menej. Výhodou však je, že investor, ktorý v takomto riešení zotrvá aj počas nepriaznivého obdobia, môže benefitovať z výrazných rastov, ktoré po značných poklesoch zvyknú nasledovať.

Vaša investícia môže rásť aj z prenájmov kancelárskych nehnuteľností, obchodných priestorov či logistických centier po celom Slovensku.

Nové fondy sa odlišujú mierou dynamiky. **Balanced** fond[TB] je stabilne zainvestovaný na akciovom trhu okolo úrovne 25 % svojho portfólia, **Dynamic Balanced** fond[TB] na úrovni 40 %.

Dlhodobé nastavenie podielov jednotlivých tried aktív vidno na nasledujúcich grafoch.

Zloženie Balanced fond[TB]

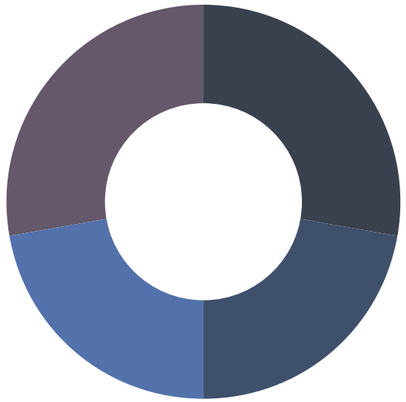

- akcie 25 %
- realitné investície 20 %
- dlhopisy 30 %
- hotovosť 25 %

Zloženie Dynamic Balanced fond[TB]

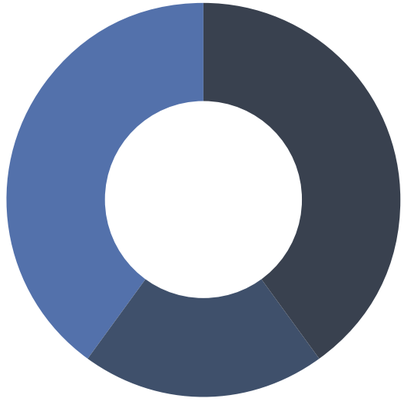

- akcie 40 %
- realitné investície 20 %
- dlhopisy 40 %

VYVÁŽTE SVOJE PORTFÓLIO

Mať balansované fondy vo svojom portfóliu má význam. Fungujú totiž ako protiváha k aktívnym trendovým fondom, ako je napríklad **Smart** fond[TB]. Rôzne prístupy k správe majú svoje opodstatnenie. Niektoré obdobia na trhoch vyhovujú napríklad viac aktívnym riešeniam, iné viac trhovým riešeniam. Aj preto je zmysluplné investovať tak do aktívnych riešení, ako aj do trhových. Ak už máte vo svojom investičnom portfóliu napr. **Smart** fond[TB] či **Premium** Harmonic[TB], investícia do **Balanced** fondu[TB] môže vaše portfólio zaujímavo vyvážiť. Takouto kombináciou riešení odlišného typu môžete získať vyšší výnos a stabilnejší vývoj hodnoty investície v čase. To platí aj v prípade, že ste novým investorom zvažujúcim, ako nájsť v tomto čase produkty s vyšším výnosovým potenciálom.

Získajte príležitosť zarábať na úspešných podnikateľských príbehoch z celého sveta.

AJ VĎAKA VÁM MÔŽU MAŤ LEPŠIU BUDÚCNOSŤ. DOPRAJTE DEŤOM KVALITNÉ VZDELANIE

Martin Smrek, vedúci oddelenia produkt manažmentu TAM

JEDNÝM Z NAJKRAJŠÍCH OBDOBÍ, NA KTORÉ MNOHÍ S RADOSŤOU SPOMÍNAME, SÚ ROKY VYSOKOŠKOLSKÝCH ŠTÚDIÍ. PRÁVE POČAS NICH ČASTO VZNIKAJÚ PRIATEĽSTVÁ NA CELÝ ŽIVOT A NEZABUDNUTEĽNÉ ZÁŽITKY. ROVNAKO SA FORMUJE NÁŠ CHARAKTER. VEDOMOSTI, KTORÉ NADOBUDNEME, NÁM MÔŽU POMÔCŤ NAŠTARTOVAŤ NÁŠ PROFESIONÁLNY ŽIVOT A KARIÉRU. ŠTUDOVAŤ NA VYSOKEJ ŠKOLE JE VŠAK EŠTE STÁLE PRIVILÉGIUM.

VYSOKÁ ŠKOLA NIE JE ZADARMO

Napriek tomu, že samotné štúdium je na Slovensku bezplatné, výdavky, ktoré sú s ním spojené, nie sú zanedbateľné. Bez podpory rodičov alebo bez práce či brigády to dnes študenti zvládnu len ťažko. Štatistiky uvádzajú, že priemerné výdavky študenta počas 5 rokov štúdia na vysokej škole na Slovensku sú na úrovni 14 000 eur. To znamená približne 230 eur mesačne. V týchto výdavkoch je zahrnutá nutná spotreba na ubytovanie, stravu, vzdelávacie pomôcky a cestovné náklady. V prípade štúdia v zahraničí alebo napríklad výmenného pobytu v projekte Erasmus sa výdavky aj s príspevkom či grantom môžu zvýšiť aj o 1 000 eur na rok.

AKO SÚ NA TOM VAŠE DETI?

Plánujú vaše deti študovať na vysokej škole na Slovensku alebo v zahraničí? Podarí sa vám zabezpečiť im podporu, ktorú pri štúdiu nevyhnutne potrebujú, alebo budú odkázané samy na seba? Tatra banka v septembri minulého roku spustila iniciatívu #vdakavam, v ktorej vyzývala ľudí k tomu, aby sa poďakovali svojim rodičom za ich podporu počas vysokej školy.

Do aktivity sa zapojili nielen viaceré známe osobnosti, napríklad Sajfa, moderátorka Európy 2 Becca alebo herec Vlado Kobielsky, ale aj množstvo bežných ľudí a sociálne siete zaplavili krásne príbehy spojené s poďakovaním rodičom.

ZAPOJTE SA AJ VY

Tatra banka zároveň na svojom profile nabádala ďalších, aby svoje poďakovanie označili hashtagom #vdakavam a spoločne tak poukázali na to, čo všetko robia rodičia pre svoje deti. Na zabezpečenie lepšej budúcnosti sme pre deti pripravili špeciálny

> Odmenu za Nobelovu cenu som použil na kúpu domu a na vzdelanie mojich detí.
> Wolfgang Ketterle, držiteľ Nobelovej ceny za fyziku

produkt **Sporenie** Vzdelanie[TB]. Do ponuky sme ho uviedli na jeseň roku 2017, aby rodičia mohli svojim deťom zmysluplne sporiť na lepšiu budúcnosť. Od uvedenia produktu sme sa snažili identifikovať a vysvetliť mýty, ktoré v súvislosti so vzdelaním na Slovensku panujú. Dobrou správou pre budúcnosť detí je, že stále viac rodičov si uvedomuje, aká je realita. Uvedomujú si, že na vzdelaní záleží, nie je zadarmo a určite nie je dostatok času to riešiť. Čím skôr začneme svojmu dieťaťu sporiť, tým menšiu sumu stačí odkladať. Čím vyššiu sumu budeme sporiť, tým viac im uľahčíme vstup do sveta nás, dospelých.

> Vysokoškolské štúdium nie je zadarmo. Celkové náklady počas piatich rokov štúdia sa odhadujú na 14 000 eur.

> Čím skôr začneme, tým menšiu sumu na sporenie na vzdelanie dieťaťa stačí odkladať.

Počet rodičov, ktorí urobli správny ťah pre lepšiu budúcnosť svojich detí, neustále rastie. Pridáte sa? Vaše dieťa sa vám raz poďakuje.

KEĎ TO BUDE VYŠŠIE, POTOM ZAINVESTUJEM

Michal Gálik, produktový manažér TAM

EMÓCIE NÁM VEĽMI ČASTO ZABRÁNIA DOSIAHNUŤ ZAUJÍMAVEJŠÍ VÝNOS.

Situácia z októbra 2018. V investičnom svete práve prebieha veľmi sledované zverejňovanie ziskovosti amerických spoločností za tretí štvrťrok. Sú to firmy, ktorých výrobky poznáte z vlastného každodenného života – Apple, Coca-Cola, McDonald´s, Facebook a ďalšie. Ich ziskovosť je dôležitý ukazovateľ pre ďalší vývoj na celosvetovom akciovom trhu. Výsledky sú vynikajúce, ba čo viac, nikdy neboli také dobré. A čo sa deje na akciovom trhu s cenami akcií týchto firiem? Čuduj sa svete, ich cena klesá. Firma, ktorá dosiahla najvyšší nárast ziskovosti v histórii, stojí zrazu menej, presne tak aj ďalšia a ďalšia… Vysvetlenie? Nálada na finančných trhoch niekedy nezodpovedá faktom. Emócie, krátkodobé udalosti, nejasné očakávania dokážu investorov zaujať viac ako dôležité skutočnosti. Dobrá správa však je, že nakoniec získa pozornosť práve to dôležitejšie, dlhodobejšie. Ak je to pozitívne, tak to v konečnom dôsledku znamená rast trhov.

Zavolajte mi, keď to bude o 2 % vyššie, potom zainvestujem.

A MNOŽSTVO ĽUDÍ NECHCE

V rovnakom období prebehlo na Slovensku množstvo rozhovorov o možnostiach zhodnotenia úspor. Táto debata sa nezaobíde bez toho, aby sa spomenuli podielové fondy. A to aj tomu najkonzervatívnejšiemu človeku. Súčasná doba totiž pri zhodnocovaní úspor najviac „trestá“ konzervatívnych, teda tých, ktorí svoje peniaze dokážu dostať z bežného účtu najďalej na sporiaci účet. Z nulového zhodnotenia opäť na nulové.

Graf: 500 najväčších amerických spoločností, vývoj cien ich akcií (index S&P500) vs. medziročná zmena ich ziskovosti

Zdroj: Tatra Asset Management

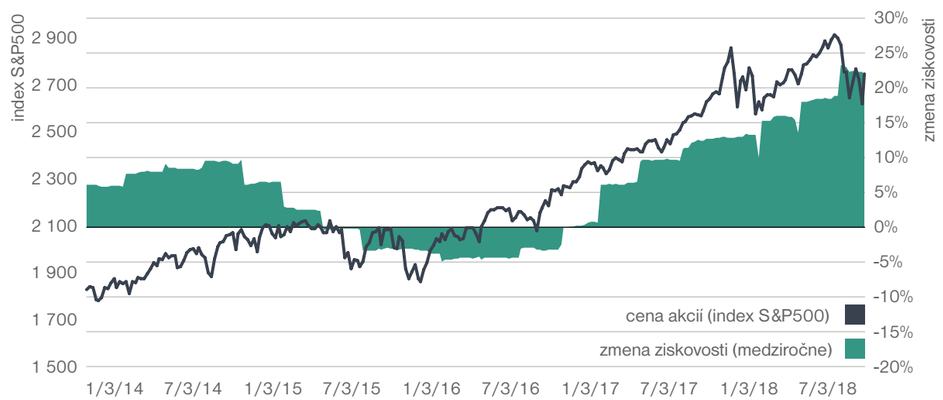

POKLESY SÚ TUTOVKA

Ako to bolo s poklesmi v minulosti? Áno, poklesov bolo mnoho. Tutovka je, že prídu aj v budúcnosti. Ale vedeli ste, že v období od roku 1926 do 2018 tvorili negatívne roky iba 27 % zo všetkých? Zvyšok, 73 %, boli rastové roky. Viac informácií nájdete v Grafe Investičných tamtamov na strane 15.

Tak čo? Myslíte, že po súčasnom poklese príde nárast, alebo bude finančný trh klesať ďalej? Malá nápoveda:

- firmy dosiahli historicky najväčší nárast ziskov,
- ekonomiky po celom svete rastú,
- nezamestnanosť dosahuje minimá.

Akcie, do ktorých investujete, sú práve firmy, ktoré v tomto období zažívajú boom. Darí sa im. Akciové trhy by preto mohli opäť rásť. A takéto príležitosti prichádzajú neustále. Naučte sa ich využívať vo svoj prospech.

Sú tu zľavy, ktoré vám môžu ponúkať do budúcnosti zaujímavejší výnos.

ČO ROBIŤ, AK JE VAŠA INVESTÍCIA V POKLESE?

Stále máte rovnaký počet podielov, ktoré ste nakúpili na začiatku. Nevyberajte svoje investície v poklese, zbavujete sa tým lacnejších firiem, dlhopisov, komodít. V tomto čase máte robiť pravý opak, investovať. Sú tu zľavy, ktoré vám môžu ponúkať do budúcnosti zaujímavejší výnos.

TIPY PRE ÚSPEŠNÉ INVESTOVANIE

Poznáme dobrých investorov, ktorí dokážu svoje peniaze zaujímavo zhodnotiť. Robte to, čo oni:

- **investujte pravidelne,** nielen dnes, ale aj o mesiac, o pol roka, stále,
- **investujte aj v poklese,**
- **vyberte si fondy,** ktoré vaše peniaze pošlú zarábať do celého sveta (taký fond obsahuje akcie firiem, dlhopisy štátov, nehnuteľnosti, komodity a iné).

NOVINKY **REALITNÉHO** FONDU[TB]

Martin Medveď, real estate fund manager

ZARÁBAJTE UŽ AJ NA ÚSPECHU FIRIEM VO VAŠOM REGIÓNE.

Takmer 300 miliónov eur majú zainvestovaných naši klienti v **Realitnom** fonde[TB]. Náš druhý najväčší fond priťahuje pozornosť stabilnou výkonnosťou a niečím, o čom vieme, že láka asi každého. Mnohí by chceli vlastniť a prenajímať nehnuteľnosť. Je to však o peniazoch. Máte ich? Ak áno alebo aj nie, v oboch prípadoch je tu pre vás **Realitný** fond[TB].

PRENAJÍMATE, NESTARÁTE SA

Výhodou **Realitného** fondu[TB] je, že investíciou doň sa stávate vlastníkom mnohých nehnuteľností, z ktorých vám plynú výnosy – nájomné firiem pôsobiacich v týchto priestoroch. Už samo osebe je to zaujímavé, veď začnete prenajímať. S investíciou do fondu však získavate aj bonus. Veríme, že každý, kto má skúsenosť s prenájmom, uzná, že nemať starosti s nájomníkmi a so starostlivosťou o nehnuteľnosť je obrovské plus. V tomto prípade všetko za vás rieši fond. Vy sa tak môžete venovať dôležitejším veciam.

VÁŠ VÝNOS STOJÍ PRED VAMI

Zdroj vašich výnosov vidíte na vlastné oči. Stačí prísť do Bratislavy, Košíc, Martina, Ilavy, Krupiny, Senca alebo napríklad do Zvolena. Všade tam a nie len tam, stoja nehnuteľnosti, ktoré rôznym firmám prenajíma váš **Realitný** fond[TB].

DO REGIÓNOV

Portfólio **Realitného** fondu[TB] sa v závere októbra 2018 úspešnou akvizíciou v objeme 50 miliónov eur rozšírilo o obchodné centrá situované v rôznych mestách, ako napr. v Žiline, vo Zvolene alebo v Poprade. Nájomníkmi v týchto centrách sú spoločnosti KIK, DM Drogerie, Billa, Pepco, Deichmann, Takko a iní.

Realitný fond[TB] je vám od začiatku roka 2019 k dispozícii ako súčasť **Balanced** fondu[TB] a **Dynamic Balanced** fondu[TB]. Viac k tejto téme ste si mohli prečítať v článku Vyvážená kombinácia pre vaše peniaze.

GRAF INVESTIČNÝCH TAMTAMOV

Michal Gálik, produktový manažér TAM

POZITÍVNE OBDOBIA PREKONÁVAJÚ NEGATÍVNE.

Pri zhodnocovaní úspor prostredníctvom ich investovania do podielových fondov hrá dôležitú úlohu čas. Možno ste počuli, že akciový trh prináša výnosy 10 % ročne. K tomu si určite pridajte aj informáciu, že na ňom prichádzajú aj negatívne roky. Ak chcete dosiahnuť zaujímavý výnos, musíte ich prečkať. Vždy po horších rokoch prišli opäť lepšie roky.

- Histogram ukazuje ročné výnosy amerického akciového trhu (S&P 500) za jeho viac ako 90-ročnú históriu.
- Pozitívne obdobia prevládli nad negatívnymi v pomere 3 : 1.
- Priemerný výnos v pozitívnych rokoch dosiahol 21 %, zatiaľ čo počas negatívnych období trh klesol v priemere o 13,6 %.
- Od roku 2008 zaznamenal akciový trh 9 pluso-vých rokov za sebou.
- Za celé sledované obdobie dosiahol akciový trh výnos 10,2 % p. a.

Graf: Výkonnosť indexu S&P 500 (obdobie 1926 – 2018)

Zdroj: American Investment Services, Inc., Tatra Asset Management

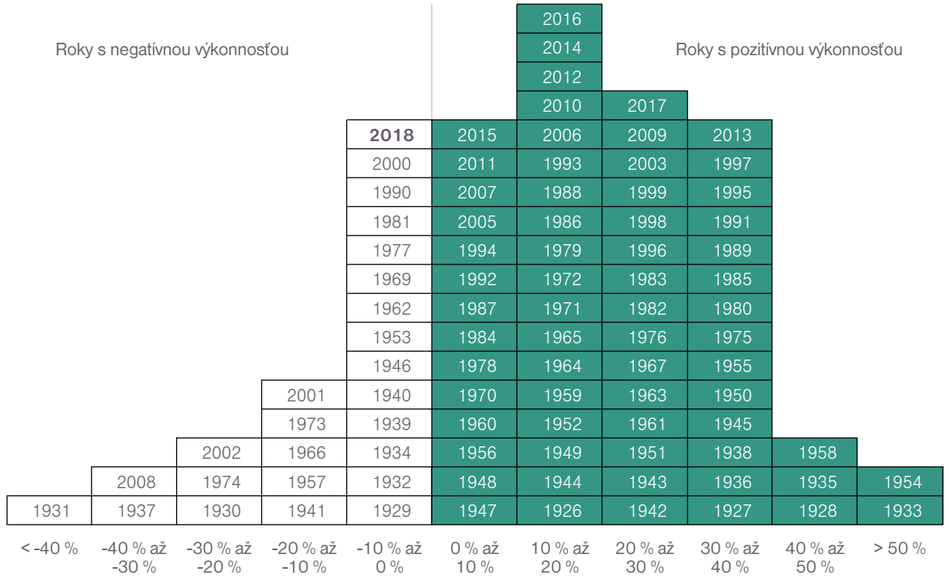

VÝHODA PRAVIDELNÉHO INVESTOVANIA

Michal Gálik, produktový manažér TAM

BUĎTE SO SVOJÍM INVESTOVANÍM SPOKOJNÍ AJ V HORŠÍCH ČASOCH.

Kde hľadáte vyššie zhodnotenie svojich úspor? Štandardným produktom na jeho dosiahnutie sú podielové fondy.

Pre mnohých je však investovanie do fondov nový svet. Prečo? Povedzme, že konzervatívny slovenský klient si vyberie podielový fond s minimálnym investičným horizontom 5 rokov. Pozrie si výkonnosť, kde vidí napríklad 2 % za predchádzajúci rok a zainvestuje svojich 10 000 eur. Ako fungovalo „investovanie“, na ktoré bol zvyknutý? **Na svojom termínovanom vklade videl celý čas minimálne svojich 10 000 eur a po každom roku aj pripísaný úrok.** Aj z investovania do fondu by asi očakával po prvom roku 10 200 eur. Realita finančných trhov môže byť iná, prichádzajú obdobia, kedy môže na svojom konte vidieť aj nižšiu sumu, ako na úvod investoval. Keďže teraz investuje naozaj, mal by tomu svoju investičnú stratégiu prispôsobiť. A to v záujme jej čo najlepšieho výsledku.

AKO BY SME MALI INVESTOVAŤ?
Výborná alternatíva voči jednorazovej investícii je rozkladať investíciu v čase. Ak chcete investovať 10 000 eur, v tom prípade ich môžete rozložiť napríklad na štvrtiny a každý kvartál investovať 2 500 eur. V prípade, že fond po prvej zainvestovanej sume klesne, ďalšie investujete pri výhodnejších, lacnejších cenách a v budúcnosti môžete vďaka tomu dosiahnuť vyšší výnos. Lacnejšie nakúpené podiely zarobia viac ako tie drahšie.

Rozoberme si aj iný variant, ktorý by sa vám mohol tiež páčiť. **Investujeme 10 000 eur v jeden deň, ale niečo jednoduché k tomu ešte pridáme.**

Graf: Vývoj Premium Harmonic[TB] **– Investovanie jednorazovo a súčasne pravidelne mesačne počas nepriaznivého obdobia na finančných trhoch** (v %)
Zdroj: Tatra Asset Management

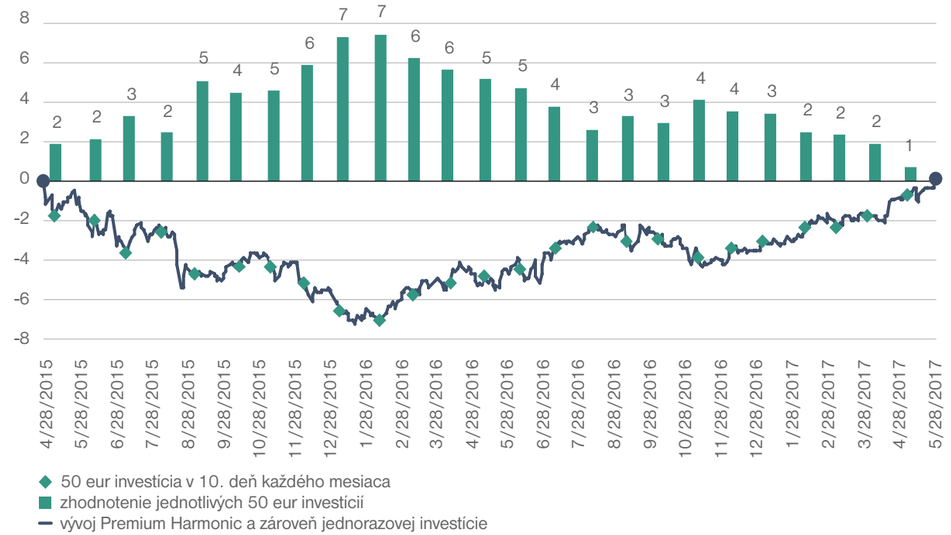

Uskutočnili sme investíciu 10 000 eur do **Harmonic** fondu[TB] dňa 28. 4. 2015. Výkonnosť fondu za uplynulé ročné obdobie bola 4,3 %. Atraktívna výkonnosť, ktorá zláka na investovanie veľké množstvo ľudí. Môže však nastať takáto situácia. Investovali sme práve v deň, po ktorom sme videli na najbližšie približne dva roky nižšiu hodnotu tejto investície. V prípade, že by sme investovali „štandardne“ a nechali to iba na tejto jednej investícii, vrátila by sa na pôvodnú úroveň 2. 6. 2017. Vtedy by sme opäť mali svojich 10 000 eur.

Čo môžeme urobiť navyše, aby to dopadlo aj v takom období lepšie? **Jednoducho pravidelne mesačne investovať napríklad 50 eur.**

Ako ukazuje graf, ak sme popri trvaní jednorazovej investície aj pravidelne mesačne investovali 50 eur, všetky tieto pravidelné investície (zelené značky na modrej krivke v spodnej časti grafu) za uvedené nepriaznivé obdobie zarobili (dosiahnutý výnos sú zelené stĺpce v hornej časti grafu). Pritom jednorazová investícia mala za rovnaké obdobie nulové zhodnotenie (modrá značka).

Kam sme sa dopracovali? Náš majetok vzrástol z pôvodných 10 000 eur na súčasných 11 297 eur. Podieľali sme sa na tom my, keď sme v poklese investovali 25-krát 50 eur a aj náš fond, ktorý tieto pravidelné investície individuálne zhodnotil od 1 % až do 7 %. Investovanie pokračuje a peniaze ďalej môžu pracovať na svojom vyššom zhodnotení. Hlavný cielený efekt na investovanej sume a sporení sa prejaví až v dlhšom horizonte.

Jednorazové investície a pravidelné investovanie k sebe jednoznačne patria.

Jednorazové investície a pravidelné investovanie k sebe jednoznačne patria. Či už zainvestujete väčšiu sumu naraz, alebo rozdelíte väčšiu sumu na menšie, doplňte k nim pravidelné investovanie. S touto kombináciou lepšie zvládnete každé nepriaznivé obdobie.

TEST MODERNÉHO INVESTORA

Igor Gogoľ, produktový manažér TAM

VYZNÁTE SA V INVESTOVANÍ? DOKÁŽTE TO.

Peniaze sú lepšie ako chudoba, ak pre nič iné, tak aspoň z finančných dôvodov. Slová amerického režiséra, herca a komika Woodyho Allena vyvolávajú úsmev a zamyslenie. Ale čo potom, ak ich už máte? Viete, ako ich správne investovať, aby ste peniaze nestratili?

Príležitosť investovať majú Slováci už roky. Napriek tomu sú ich vedomosti v tejto oblasti nepresvedčivé. Pripravili sme pre vás test, ktorý odhalí vaše skryté schopnosti v oblasti investovania. Stanete sa novým investičným guru?

(Každá otázka má vždy jednu správnu odpoveď.)

1. **Hlavným zmyslom investovania vlastných úspor je:**
   a) minimalizovať ich dosah na životnú úroveň,
   b) nedovoliť, aby ležali bez využitia na účte,
   c) zbaviť sa nutkania použiť ich na niečo iné,
   d) ochrániť ich pred vplyvom inflácie.

2. **Investície v podielových fondoch chráni:**
   a) NBS (Národná banka Slovenska) svojím dohľadom nad správcovskou spoločnosťou, ktorá spravuje podielový fond,
   b) do výšky 80 % z investície banka, prostredníctvom ktorej ste investovali do podielového fondu,
   c) do výšky 100 000 eur tzv. fond ochrany vkladov,
   d) poistenie pred stratou z investovania v podielovom fonde.

3. **Čo je základným princípom na tvorbu vlastných úspor?**
   a) mať príjem nad úrovňou 3-násobku minimálnej mzdy,
   b) mať čistý mesačný príjem prevyšujúci 1 350 eur,
   c) neminúť všetok príjem do posledného centa,
   d) splniť bankou nastavenú tzv. minimálnu finančnú gramotnosť.

4. **Zlaté pravidlo pri sporení hovorí, že:**
   a) by sme si mali pravidelne odkladať aspoň 10 % zo svojho mesačného príjmu,
   b) by sme mali odkladať iba z toho, čo nám na konci mesiaca ostane,
   c) nie je potrebné si sporiť, ak sa váš príjem rovná vašim výdavkom,
   d) výška úspor by nemala presiahnuť 3-násobok ročného príjmu.

5. **Ktoré finančné nástroje sú vhodné na krátkodobé investície do 1 – 2 rokov?**
   a) zmiešané podielové fondy,
   b) peňažné fondy, resp. termínované vklady,
   c) akciové indexy,
   d) zlato, diamanty a iné komodity.

6. **Správny investor by mal pri investovaní zvážiť:**
   a) aký výnos chce dosiahnuť (investičný cieľ),
   b) dobu investovania (investičný horizont),
   c) riziko, ktoré je schopný podstúpiť (averzia proti riziku),
   d) všetky vyššie uvedené faktory.

7. **Výnos akciového podielového fondu v predchádzajúcom roku bol 30 %. Odporučili by ste známemu investovať doň peniaze, ktoré plánuje použiť o 6 mesiacov?**
   a) áno, takýto fond ukázal, že vie priniesť výborné výsledky v krátkom čase,
   b) áno, pretože investovať do akcií je výhodné vždy,
   c) nie, pretože pri akciách platí, že po období rastu prichádzajú intenzívne poklesy,
   d) nie, pretože investovať výlučne do akcií na obdobie pár mesiacov je extrémne riskantné.

8. **Investujete do podielového fondu, ktorý z dôvodu korekcií na finančných trhoch dosiahol negatívnu výkonnosť za posledný polrok. Vaša investícia má aktuálne nižšiu hodnotu. Čo by ste mali spraviť?**
   a) vyberiete všetky investície z fondu, pretože nechcete podstupovať ďalšie riziko straty,
   b) vyberiete polovicu investície a presuniete ju do konzervatívnejších nástrojov, ako napr. termínovaný účet,
   c) nevyberať, pretože tak by ste iba „zreálnili“ stratu; finančné trhy sa po čase vždy dostali naspäť, a s nimi aj hodnota vašej investície,
   d) nevyberať, pretože podielový fond má povinnosť kompenzovať straty klientov do výšky 10 000 eur

9. **Ak vaše úspory rozdelíte do dvoch podielových fondov, získate tak výhody diverzifikácie?**
   a) nie, pretože stále využívate iba jeden typ finančného nástroja – podielový fond,
   b) nie, pretože fondy mohli vzniknúť v rovnakom období,
   c) áno, pokiaľ sú podielové fondy spravované rôznymi správcami,
   d) áno, ak fondy investujú rôznym štýlom a ich vývoj môže byť odlišný.

10. **Ktorý typ podielových fondov má potenciál priniesť najvyšší výnos (pri najvyššej miere rizika)?**
    a) dlhopisové fondy,
    b) akciové fondy,
    c) peňažné fondy,
    d) zmiešané fondy investujúce do rôznych typov aktív.

SPRÁVNE ODPOVEDE

1d, 2a, 3c, 4a, 5b, 6d, 7d, 8c, 9d, 10b.
Každá správna odpoveď znamená **1 bod,**
nesprávna **0 bodov.**

VYHODNOTENIE

Počet bodov: 10
Vaše znalosti z oblasti investovania sú vynikajúce. Máte prehľad, aký nemá väčšina Slovákov. Zrejme aj preto, že čítate Investičné tamtamy.

Počet bodov: 8 – 9
Jedna či dve nesprávne odpovede ešte neznamenajú nevedomosť. Niekedy postačí aj malá nepozornosť. Váš výsledok je i tak výborný.

Počet bodov: 6 – 7
Úspešne ste zvládli väčšinu otázok, o investovaní toho viete dosť. Je to však rozsiahla oblasť, na jej zvládnutie bude potrebné ďalšie štúdium.

Počet bodov: 4 – 5
Pokiaľ sa financiám nevenujete profesionálne, aj takéto skóre slúži ku cti. Investície sú pomerne komplikovanou témou, no ste na dobrej ceste.

Počet bodov: menej ako 4
Oblasť financií asi nebude vašou doménou. To je úplne v poriadku. No ak uvažujete o investovaní, určite neurobíte chybu, ak si pri rozhodovaní dáte poradiť.

BUDÚCNOSŤ SA NEDÁ ODLOŽIŤ

Marcel Haniš, vedúci oddelenia produkt manažmentu DDS TB

VÝSLEDKOM KOMPLEXNÉHO POHĽADU NA SLOVENSKÉ DÔCHODKY JE ZREJMÁ POTREBA VŠETKÝCH TROCH PILIEROV.

Ak nič iné, diskusia o dôchodkovom strope priniesla významný posun vo vnímaní dôchodkovej problematiky, ktorá je na Slovensku dlhodobo zanedbávaná. Dnes konečne už aj politici otvorene priznávajú, že na súčasné nastavenie systému doplácame a budeme doplácať všetci. Fakty hovoria jasne – po odpracovaní 40 – 45 rokov má priemerný Slovák nárok na dôchodok vo výške medzi 400 – 500 eurami mesačne. Približne polovica ľudí, ktorá zarába menej, ako je priemer, dostane penziu iba vo výške 280 – 415 eur mesačne, čo po odrátaní nákladov na bývanie predstavuje 7 – 10 eur na deň. Vzhľadom na tieto čísla je potrebné sa zamyslieť, čo s tým môžeme dnes ešte urobiť.

TVRDÁ REALITA

Systémové riešenie dôchodkového problému si vyžaduje čas. Preto neexistuje iná možnosť, ako dívať sa na realitu objektívne bez relativizmu alebo falošného optimizmu.

Muži na Slovensku žijú na dôchodku cca 17 rokov, ženy dokonca viac ako 23 rokov. Muži sa v dožívajú v priemerne o sedem rokov menej (73) ako ženy (80), čím zaostávame za priemerom EÚ o takmer štyri roky.

Dôležitejším ukazovateľom ako celková dĺžka dožitia je dĺžka života v plnom zdraví. Na to upozorňuje tábor podporujúci zavedenie dôchodkového stropu, hoci je tu reálny predpoklad, že tieto čísla sa budú postupne zlepšovať. V rebríčku tohto ukazovateľa v rámci krajín EÚ patria Slovensku úplne posledné priečky. To znamená, že slovenskí muži sa v zdraví dožívajú iba 55,5 roka, čo je druhé najhoršie číslo v EÚ. Slovenské ženy sú na tom v rámci EÚ najhoršie, keďže sú zdravé priemerne len do 54,6 roka.

AKO SA SPRÁVNE PRIPRAVIŤ NA DÔCHODOK

Základná vec, ktorú si treba uvedomiť, je, že každý, kto má pred sebou viac ako 20 rokov do dôchodku, potrebuje mať všetky **3 piliere dôchodkového zabezpečenia.**

Projekcia náhrady mzdy pri odchode do dôchodku (náhrada pôvodného príjmu: 38 % + 10 % + 19 % = 67 %)

Zdroj: Model „DYNREG“, Univerzita Mateja Bela (2018).

Pri I. a II. pilieri príklad ilustruje náhradu mzdy v prípade 40-ročného sporenia klienta s priemernou mzdou, s investovaním do rizikovejších dôchodkových fondov a so zohľadnením demografického vývoja. Miera náhrady z III. piliera je postavená na základe nastavenia priemerného sporenia klientov DDS Tatra banky.

- I. pilier 38 %
- II. pilier 10 %
- III. pilier 19 %
- výpadok príjmu po odchode do penzie 33 %

I. pilier – asi **38 % pôvodného príjmu,** tvorí základ budúceho dôchodku. Pri štandardnom zamestnaní však dokážete ovplyvniť jeho výšku iba minimálne. Ide o tzv. solidárny pilier. Znamená to, že ľudia s príjmom nad 1,25-násobok priemernej mzdy dotujú dôchodky ľudí s podpriemernou mzdou.

II. pilier – v kombinácii s I. pilierom môže podľa projekcií pokrývať **približne 48 % pôvodného príjmu.** Vstúpiť doň je možné len do veku 35 rokov. Významnejší vplyv na váš budúci dôchodok má však iba dostatočne dlhé sporenie Ide o zásluhový pilier, preto je výhodnejší pre ľudí s nadpriemernou mzdou. Nasporené peniaze máte na vlastnom účte s právom dedenia. Rozhodne však nestačí na zabezpečenie slušného príjmu v dôchodku, keďže dôchodok vyplácaný z prvého piliera bude adekvátne nižší o odvody do II. piliera. Význam má hlavne vtedy, ak dosiahnete vyššie zhodnotenie úspor v porovnaní s tým, ako bude penzie zvyšovať štát v I. pilieri.

III. pilier – slovenská verzia štandardných dôchodkových systémov v západnej Európe a v USA, ktoré reálne pomohli zabezpečiť tamojším dôchodcom slušnú penziu. Jeho najväčšími výhodami sú možnosť získať príspevok zamestnávateľa a možnosť uplatniť si daňovú úľavu. V zahraničí sa v rôznych alternatívach využíva posledných 40 – 50 rokov a považuje sa za jeden z najefektívnejších nástrojov na získanie dodatočného príjmu v dôchodku. Pre naakumulovanie dostatočných úspor je však potrebné začať si sporiť už v mladom veku. Pri správnom nastavení vám môže poskytnúť **náhradu až 19 % pôvodného príjmu.**

Použitím dôchodkovej kalkulačky na www.dds.sk si namodelujte svoj doplnkový dôchodok z III. piliera.

Príklad ilustruje reálne nastavenie sporenia priemerného nového klienta DDS Tatra banky.
Vek: **36 rokov** | Vlastný príspevok: **24 eur** | Príspevok zamestnávateľa: **35 eur**

Odhad nasporenej sumy vo veku 67 rokov a 1 mesiac (55 907 eur)

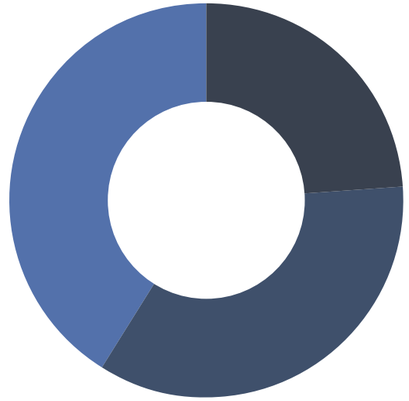

- Vlastné príspevky 13 451 EUR – 24 %
- Príspevky zamestnávateľa 19 616 EUR – 35 %
- Výnos z investovania 22 840 EUR – 41 %

Mesačný dôchodok z III. piliera počas 10 rokov	Jednorazové vyrovnanie predstavuje 10 % z nasporenej sumy, ktorá môže byť vyplatená ako prvá zvýšená splátka dôchodku (max. 25 %)	Daňová úľava, ktorú môže získať počas celého obdobia sporenia
419 eur	5 591 eur	1 063 eur

Práve kombináciou všetkých troch pilierov môže sporiteľ získať **náhradu mzdy 67 %,** čo sa v dôchodkovej oblasti označuje ako **zlaté dôchodkové pravidlo, ktoré nám pomáha nastaviť si očakávania týkajúce sa zabezpečenia si dostatočného príjmu pre roky na dôchodku.**

Sporenie[TB] Vzdelanie

Aj **vaše dieťa** môže byť

MÚDREJŠIE,
DOCENENÉ,
PROFESIONÁL

Budúcnosť vášho dieťaťa
je vo vašich rukách

TB
TATRA BANKA
Member of Raiffeisen Bank International

Články boli vytvorené k 25. 1. 2019, 12.00.

Redakcia
oddelenie produkt manažmentu Tatra Asset Management
oddelenie komunikácie a stratégie značky Tatra banky

Kontakt
investicne_tamtamy@tam.sk

Spolupráca na článkoch
Martin Ďuriančik, podpredseda predstavenstva TAM a DDS TB
Martin Smrek, vedúci oddelenia produkt manažmentu TAM
Michal Gálik, produktový manažér TAM
Igor Gogoľ, produktový manažér TAM
Martin Medveď, real estate fund manager
Marcel Haniš, vedúci oddelenia produkt manažmentu DDS TB
Boris Fojtík, ekonomický analytik Tatra banky

Editor
Viktor Riško, brand manažér

Ilustračné foto
profimedia.cz, shutterstock.com

Grafická a kreatívna koncepcia
MADE BY VACULIK

Grafická úprava
bee&honey, s.r.o.

Upozornenie:
Výnosy z investície do podielového fondu dosiahnuté v minulosti nie sú zárukou budúcich výnosov. Údaje o vývoji hodnoty majetku v podielovom fonde a výnosov z hospodárenia s majetkom v podielovom fonde nepredpovedajú vývoj týchto ukazovateľov v budúcnosti. S investíciou do podielového fondu je spojené aj riziko a doterajší výnos nie je zárukou budúcich výnosov. Hodnota investície do podielového fondu, ako aj výnos z nej môžu stúpať alebo klesať a podielnik nemusí dostať späť celú investovanú čiastku. Cieľ investičnej politiky sa aj napriek vynaloženiu odbornej starostlivosti nemusí podariť dosiahnuť. Správcovská spoločnosť žiadnym spôsobom negarantuje dosiahnutie cieľa investičnej politiky. Štatút, predajný prospekt, kľúčové informácie pre investorov podielového fondu sú k dispozícii v pobočkách Tatra banky, a.s., v slovenskom jazyku. Podielové fondy vytvorila a spravuje Tatra Asset Management, správ. spol., a. s., so sídlom na Hodžovom nám. 3, 811 06 Bratislava.

Do prevoditeľných cenných papierov a nástrojov peňažného trhu vydaných alebo zaručených členským štátom Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj možno investovať až 100 % hodnoty majetku v TAM-SMF, TAM-BLF, TAM-DBLF, TAM-REF. Peňažné prostriedky môžu byť v prípade TAM-SMF, TAM-PHF, TAM-BLF a TAM-DBLF investované aj do podielových listov peňažných, dlhopisových, akciových a iných otvorených podielových fondov. Investovanie majetku v TAM-REF je zamerané na realitné investície.

Oficiálne marketingové názvy podielových fondov v správe spoločnosti Tatra Asset Management, správ. spol., a. s., uvedených v upozornení: TAM-SMF - **Smart** fond[TB]; TAM-REF - **Realitný** fond[TB]; TAM-PHF - **Premium** Harmonic[TB]; TAM-BLF - **Balanced** fond[TB]; TAM-DBLF - **Dynamic Balanced** fond[TB].

Výnosy z investovania majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde dosiahnuté v minulosti nie sú zárukou budúcich výnosov. Údaje o vývoji hodnoty majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde a výnosov z investovania majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde nepredpovedajú vývoj týchto ukazovateľov v budúcnosti. So sporením v doplnkových dôchodkových fondoch je spojená rôzna miera rizika, ktorá závisí od konkrétnej investičnej stratégie fondu.

Inovácie TB menia váš svet

Balanced fond TB

Vyvážená kombinácia pre vaše úspory

Zhodnocujte svoje úspory vďaka investičným princípom overeným časom.

TATRA BANKA
Member of Raiffeisen Bank International

DIALOG live *1100 | 0800 00 1100 | +421 2 5919 1000 | dialog@tatrabanka.sk | www.tatrabanka.sk

Upozornenie marketingového oznámenia: S investíciou do podielového fondu je spojené aj riziko a doterajší výnos nie je zárukou budúcich výnosov. Hodnota investície do podielového fondu, ako aj výnos z nej môžu stúpať alebo klesať a podielnik nemusí dostať späť celú investovanú čiastku. Štatút, predajný prospekt a kľúčové informácie pre investorov podielového fondu sú k dispozícii v pobočkách Tatra banky, a. s., v slovenskom jazyku. Peňažné prostriedky môžu byť investované aj do podielových listov peňažných, dlhopisových, akciových a iných otvorených podielových fondov, európskych fondov a iných zahraničných subjektov kolektívneho investovania. Do prevoditeľných cenných papierov a nástrojov peňažného trhu vydaných alebo zaručených členským štátom Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj možno investovať až 100 % hodnoty majetku v podielovom fonde. Oficiálny názov podielového fondu je: Tatra Asset Management, správ. spol., a.s., Balanced Fund o.p.f.